

Historia DPS

Historia Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie w Tarnowie

Dobro to jedna z tych rzeczywistości , które są nieśmiertelne. Dziękujemy P. Bogu za narzędzie, którym to dobro może być realizowane ; narzędzie któremu na imię Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie. W marcu 1934 roku działające przy parafii księży Misjonarzy Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia, którego honorową członkinią była księżna Konstancja Sanguszko za inicjatywą księdza proboszcza Bronisława Szymańskiego postanawia założyć ochronkę, świetlicę dla dzieci najuboższych, szwalnię i kuchnię dla ubogich. W wydzierżawionym domu przy ul. Grunwaldzkiej ówczesny proboszcz Ks. Bronisław Szymański na podstawie umowy zawartej ze Stowarzyszeniem Pań Miłosierdzia, kierowanie ochronką powierza czterem Siostram Miłosierdzia. Dnia 22 września 1934 roku ks. Biskup Franciszek Lisowski dokonał poświęcenia i otwarcia tego domu jako Ochronki dla ubogich im. Św. Ludwiki de Marillac. Dom zgodnie z założeniami przeznaczono dla dzieci z rodzin ubogich i sierot. Mieściło się w nim przedszkole, świetlica, kaplica oraz mieszkania dla sióstr.

Szybko jednak okazało się, że budynek ochronki jest za mały w stosunku do potrzeb. Rozpoczęto starania zmierzające do budowy nowego obiektu , który istnieje do obecnych czasów. 16 maja 1937 roku ks. Biskup Franciszek Lisowski dokonał poświęcenia nowego domu. W nowo wybudowanym domu mieściła się ochronka dla dzieci najuboższych, sierociniec, świetlica, kuchnia dla ubogich, która wydawała codziennie około 500 posiłków i szwalnia dla 35 dziewcząt, w której uczono kroju, szycia i haftu. Do roku 1939 znajdowało się również schronisko dla starców. Dom ubogich pełnił bardzo ważną rolę w lokalnej społeczności wydając rocznie 70 tysięcy posiłków, prowadząc ambulatorium gdzie udzielano pomocy w zakresie wykonywania opatrunków, zastrzyków, stawiania baniek, a w razie konieczności wydawano lekarstwa. Był on również prężnym ośrodkiem kształcenia zawodowego. W pracowni krawieckiej szyto konfekcję i kołdry, które następnie sprzedawano we własnym sklepie. W celu podniesienia poziomu kształcenia i umożliwienia znalezienia pracy poza Domem utworzono szkołę zawodową z trzy letnim programem nauczania zatwierdzoną przez kuratorium w Krakowie. Miała ona uprawnienia do wydawania świadectw czeladniczych. Po wybuchu wojny 1939 roku dom został zajęty przez Niemców. Siostry wraz z dziećmi zostały wyeksmitowane, a starców umieszczono w domu opieki przy ulicy Szpitalnej. W latach 1945 - 1946 dom nosił nazwę zakład wychowawczy im. Św. Ludwiki, w latach 1946 - 1952 Dom Dziecka im. Św. Ludwiki ,

natomiast w latach 1952 – 1953 nazwę zmieniono na Dom Dziecka Nr. 2" Caritas", podlegający Zrzeszeniu Katolików Caritas Oddział Wojewódzki w Krakowie.

1 września 1953 roku ówczesne władze przekształciły dom na Zakład Specjalny Nr. 2 „ Caritas „ dla Dzieci Upośledzonych Umysłowo. Pod tą nazwą funkcjonuje do roku 1972. W 1972 r. nastąpiła zmiany nazwy na: Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci Upośledzonych Umysłowo. W 1974 z pomocą młodzieży ze Szkół Zawodowych przy Zakładach Azotowych stworzono ogródek jordanowski. Uczniowie zrobili: karuzelę, zjeżdżalnię oraz przeplotnię. Zaadoptowano na ten cel duży plac, dokonano jego ogrodzenia i montażu urządzeń wykonanych w czynie społecznym przez młodzież Szkół Zawodowych przy Zakładach Azotowych. W latach 1976 – 1978 podwyższono budynek o jedno piętro. Uzyskane w ten sposób dodatkowe 150 m² zagospodarowano na sale dla dzieci, uzyskując lepsze warunki socjalne i sanitarne. Po zakończeniu prac budowlanych ówczesne władze skierowały dodatkowe osoby niepełnosprawne, zwiększając liczbę mieszkańców. Dlatego w latach 1992-1994 do istniejącego budynku dobudowano nowy, spełniający standardy, zapewniający 45 miejsc dla dzieci. Parter przeznaczono dla osób słabo chodzących i leżących .

Mieszkańcy Domu oprócz niepełnosprawności intelektualnej cierpią na dysfunkcje narządu ruchu. Odpowiedzią na potrzebę zapewnienia rehabilitacji, stał się projekt budowy basenu oraz sali gimnastycznej. W 1995 r. rozpoczęto realizację tego projektu. Z pomocą finansową pospieszył „Caritas” holenderski, Urząd Wojewódzki, Urząd Kultury Fizycznej i Turystyki w Warszawie oraz Bank Inicjatyw Gospodarczych. Budowa trwała trzy lata. Obiekt stał się jednym z najnowocześniejszych w Polsce Południowej.

Od 1953 do 1990 roku dom podlegał Zrzeszeniu Katolików Caritas. W roku 1989 w Polsce dokonała się przemiana ustrojowa, następstwem której było zawarcie umowy w lipcu 1990 r. pomiędzy Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej a Zgromadzeniem Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo z siedzibą władz Prowincjalnych w Krakowie przy ul. Warszawskiej 8. Umowa obejmowała warunki prowadzenia i finansowania placówki. Od 1990 do dnia 15 lutego 2001 r. Dom funkcjonował pod nazwą: Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia w Tarnowie ul. Robotnicza 4. Od 15 lutego 2001 roku nazwa domu została zmieniona na Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelektualnie prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia. Dnia 14 listopada 2017 roku rozszerzono profil domu i zmieniono nazwę na Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci ,Młodzieży i Dorosłych Niepełnosprawnych Intelektualnie prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia. Obecnie Dom dysponuje 80 miejscami – 56 miejsca dla Dzieci i Młodzieży oraz 24 miejsc dla Dorosłych.

Przez kolejne lata przeprowadzano szereg remontów, rozbudowy, nadbudowy i przebudowy istniejących budynków. 15 marca 2010 roku uroczystego poświęcenia nowych pomieszczeń i zmodernizowanych starych dokonał ks. Biskup Wiktor Skworec w obecności wielu dostojnych gości. Obok wszystkich przedsięwzięć życie domu toczy się swoim rytmem. Wielką radością dla samych dzieci było zmodernizowanie ogródka jordanowskiego. W 2009 roku rozbudowano altankę, przystosowując ją do spędzania czasu wolnego i organizowania imprez na wolnym powietrzu.

Terapia zajęciowa jest bardzo ważnym elementem opieki nad mieszkańcami, ponieważ pozwala na maksymalne wykorzystanie potencjału, jaki tkwi w każdym człowieku, aktywizacji i usprawnianiu fizycznemu oraz umysłowemu. Jest formą rehabilitacji, która ma na celu włączenie osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami do uczestnictwa w normalnym życiu, aby te osoby nie czuły się odosobnionymi jednostkami.

By tak rozumiana terapia zajęciowa mogła być prowadzona w oczekiwanym przez wszystkich standardzie w 2020 roku dokonano adaptacji budynku gospodarczego, na pawilon terapii zajęciowej. Adaptacja tego budynku dała możliwość utworzenia nowoczesnej terapii zajęciowej i wypełniła zapotrzebowanie na tego typu zajęcia. Uroczystego otwarcia pomieszczeń Terapii Zajęciowej dokonano 23 września 2020 roku w obecności wielu znamienitych gości, przedstawicieli sponsorów, inwestorów, budowniczych i przyjaciół Domu.

Od początku istnienia domu przeprowadzono wiele remontów, dokonano rozbudowy, jednakże wciąż nie były spełnione wszystkie wymogi funkcjonowania takich placówek w Polsce. Warunki te zostały określone w dokumencie: Standard Podstawowych Usług w Domach Pomocy Społecznej wydany przez Ministerstwo Pracy i Pomocy Socjalnej Departament Pomocy Społecznej.

W związku z tym Dom realizował swoje zadania na podstawie decyzji Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie z dnia 28.03.2001 roku o warunkowym udzielaniu zezwolenia na działalność. Decyzja ta stawiała równocześnie wymagania opracowania, wdrożenia i wykonania programu naprawczego. Aby osiągnąć standardy w lipcu 2007 roku przystąpiono do rozbudowy, nadbudowy i przebudowy istniejących budynków.

Prace wykonano dzięki dofinansowaniu ze środków unijnych: Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, działanie 6.3 B: Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, w tym socjalnego i zdrowotnego, schemat : Opieka społeczna.

Kończąc ten krótki rys historyczny, wszyscy czujemy dumę z faktu, że z Bożą i ludzką pomocą uczestniczymy i budujemy materialnie i duchowo nasz Dom, jak również dzieło, które zostało rozpoczęte tutaj w Tarnowie w 1934 roku. Budujemy Dzieło

które w naszej ocenie odpowiada na społeczne potrzeby, jednocześnie stale poszerzamy nasze możliwości. Definiujemy nowe obszary pomocy i wsparcia, a przez to otwieramy się także na nowe wyzwania jakie niesie przyszłość, tak by coraz pełniej realizować misję Miłosierdzia powierzoną u swego zarania Wspólnocie, przez św. Wincentego a Paulo i św. Ludwikę de Marillac patronkę tej placówki.

Podziękowania

Czcigodni i Drodzy

Życie i działalność Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Niepełnosprawnych Intellektualnie przy ulicy Robotniczej 4 w Tarnowie. Pan Bóg obdarzył człowieka życiem i obdarzył zdrowiem. To wielkie skarby. Niestety nie wszyscy żyjący mają to szczęście cieszyć się tym darem. Wspólnota żyjąca obok ma prawo i obowiązek zauważyć tę prawdę. Nie tylko zauważyć by cieszyć się własnym szczęściem, ale przede wszystkim by zauważyć los bliźniego. Czasem trudny los. Wspólnota chrześcijan zawsze, od samego początku istnienia ten

problem zauważała. Widzieli apostołowie, potem ich następcy biskupi i kapłani. Zwracali uwagę na chorych i niepełnosprawnych, widząc w nich obraz cierpiącego Chrystusa. Specjalizacja pomocy nastąpiła w średniowieczu. Problem ten podjęły zakony. W tym nurcie znajduje się i nasze Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo. Nasz tarnowski dom powstał jako Ochronka dla sierot i ubogich. Ulegał w ciągu lat różnym zmianom i przeobrażeniom. Przetrwiał okupację i niejedną zawieruchę. Zawsze jednak najwyższą zasadą naszego domu, światłem na jego drodze była pomoc bliźniemu. O ile my jako Zgromadzenie pomagamy w duchu charyzmatu swojego założyciela, to oczywistym jest także, że bez ofiarodawców nie byłibyśmy w stanie dokonać tego co jest zrobione i co dalej jest kontynuowane.

To Wy Czcigodni Ofiarodawcy będąc sponsorami dzieł a także codziennego życia, w naszych oczach jesteście ręką Opatrzności Bożej. Jakże hojnej. Dziś dziękujemy. Za wszystkie lata i wszelkie ofiary. Drzewo wdzięczności jakie w holu budynku głównego "rośnie" posiada na swych gałęziach wiele serc, którymi obdarzamy darczyńców. Dziękujemy Wam wszystkim i każdemu z osobna. Dziękujemy wszystkim ludziom dobrej woli. Jesteśmy, trwamy i mimo trudnych wyzwań rozwijamy się. Wraz z pracującym tu personelem dźwigamy los. Nasz wspólny los domowników na ul. Robotniczej 4 w Tarnowie. Niech we wszystkim będzie uwielbiony nasz Bóg i nasz Stwórca. A Wy nasi Przyjaciele patrząc i podziwiając to wspólne dzieło, radujcie się z nami będąc dumni. I bądźmy nawzajem wdzięczni, bo czynić dobro wcale nie jest łatwo a stać się posiadaczem dobrego uczynku podobnie.

Zawsze wierni w modlitwie za ofiarodawców Mieszkańcy i wspólnota Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo